

ПЕЛАГЕЯ ГАМАЛІЯ, НАРОДЖЕНА ЛЕСНИЦЬКА

2013 р. в одному з дворів Києво-Печерської лаври (Верхньої) на незначний час розташували надмогильні плити колишніх монастирських поховань. У подальшому їх перемістили на збереження до фондів, і відкритий доступ до них ускладнився (зважаючи на їхні розміри та вагу, ретельний опис цих джерел некрополістики потребує не тільки дослідницького натхнення). Серед групи цих пам'яток, більшість із яких вироблено з шиферного сланцю, особливо виділялися два фрагменти з білого мармуру. Ця, колись єдина, плита лежала в різних місцях, але, на щастя, написом догори. Робота з фрагментами дала наступний текст (подаємо згідно з оригіналом, з усіма скороченнями, орфографією, наголосами та придиhamи):

Е́го Цр̄ско́го Пресв̄ѣ
Тлаго Величества
Войска запоро́зкаго
ЕсаѸлы Єнера́наго Его́
М̄лати Па́на Андреа
Гамалѣй ма́жонка
Бл̄агородна Пелагиа
Гри́гориєвна лесницка
здѣ е^{ст} погребена а вмести
батѸринѣ в ро́кѸ а́хчи
феврал̄ е̄ : жизнь зем̄
нѸю ско́чила. славити
Прч̄^{ст}Ѹю [бибѣ Ѹлюбим]
со Ст̄ыми же́нами всо
єдиненіє бѸди же ей
вѣчноє Ѹпокоєніє
Аминь

П'ятий рядок знизу прочитати повністю не вдалося. Розлам плити прийшовся саме на нього. Сучасною мовою текст слід перекласти так: «Його царської пресвітлої величності Війська Запорозького осавула генерального його милості пана Андрія Гамалії дружина, шляхетна Пелагея Григорівна Лесницька тут є похованою, а в місті Батурині року 1698 5 лютого життя земне скінчила. Славити Пречисту [...] зі Святими Жонами в злуці буде ж їй вічне упокоєння. Амінь».

Згідно з генеалогією роду Гамалій, уміщеної в «Малоросійському родословнику», ім'я дружини генерального осавула Андрія Михайловича невідомо. Подана інформація лише про те, що вдова отримала разом із синами всі його маєтності. Сам Андрій Михайлович помер 1696 р.¹ В. Кривошея, очевидно, віднайшов цей тестамент. Він датував його 1694 р. та назвав дружину небіжчика «Оленою (Григорівною Лещинською)»².

Завдячуючи цьому похованню, дізнаємося, що дружиною генерального осавула Андрія Гамалії була Пелагея Григорівна Лесницька. Її батьком, скоріше за все, був миргородський полковник, учасник Хмельниччини та генеральний суддя (1661–1662 рр.) Григорій Сахнович Лесницький³.

Цей пам'ятник некрополістики збагачує наші знання про рід Гамалій та їхні шлюбні стратегії.

¹ *Модзалевский В.Л.* Малороссийский родословник. — К., 1908. — Т. I: А–Д. — С. 240–241.

² *Кривошея В.В.* Козацька старшина Гетьманщини. Енциклопедія. — К., 2010. — С. 273.

³ Там само. — С. 477.